

Jaareinde 2015 A.D.

We zijn de poort van A.D. 2015 binnengegaan en nu staan we op het punt de poort van dit jaar te sluiten. Het was een jaar vol donkerte maar er was ook licht.

De donkerte kwam vooral uit het Midden-Oosten. Naïeve westerlingen dachten enige jaren geleden dat daar een democratiseringsgolf aan de gang was, gericht tegen tirannen als Moebarak en Assad. Ze hadden niet in de gaten dat deze tirannen - hoe gruwelijk ze ook zijn - als enigen in staat waren om het deksel op de ziedende pot van Isis en andere extremisten te houden. Het deksel is sindsdien eens en voor goed van de pot af en het overkooksel vloeit tot in Parijs Europa binnen. Het water van de Islam staat niet alleen voor de poort van Europa - zoals in de Middeleeuwen in Spanje of in 1529 en 1683 bij Wenen - maar het stroomt onder haar poorten door. In Frankrijk wonen vier miljoen Moslims waarvan tien procent radicaal is en een immense haat koestert tegen het Westen.

De kerken in het Midden-Oosten zijn gedecimeerd. Zij waren relatief veilig onder de min of meer seculiere regimes in Irak, Syrië en Egypte. Eeuwenoude kerken en tradities worden nu in luttele ogenblikken vernietigd vanwege het rabiate iconoclasme van Isis-aanhangers. Vele christenen moesten vluchten voor hun leven.

Israël is uiterst alert. Het Westen flirt met Iran en is eenzijdig geëngageerd met de Palestijnen waardoor Israël meer en meer alleen komt te staan. Joodse scholen en synagoges in Europa worden verscherpt bewaakt vanwege de dreiging van aanslagen.

Een immense vluchtelingenstroom kwam op gang. Miljoenen mensen proberen Europa binnen te komen. De internationale verhoudingen kwamen, mede doordat de Russische beer zich op agressieve manier mengt in dit conflict, onder grote druk te staan. Poetin bombardeert momenteel op grote schaal anti-Assad doelen in Syrië en raakte recentelijk in een ernstig conflict met Turkije dat een Russisch vliegtuig dat boven Turks grondgebied vloog, neer schoot.

Volgens sommigen is de algehele situatie qua explosiviteit vergelijkbaar met de vooravond van de Eerste Wereldoorlog. Of dit zo is weet ik niet, maar zeer donker is het wel. Daarnaast was er de voortgaande donkerte van dood, honger, ziekte en psychisch lijden van mensen dichtbij en veraf. Dat lijden staat vaak niet in de krant maar speelt zich af in slaapkamers, ziekenhuizen en verpleegtehuizen en in doorwaakte nachten vol vrees en pijn. Ook de dieren lijden en heel de schepping zucht in barensnood zijnde tot nu toe. 'Deze wereld heeft haar nachten en niet weinige', schreef Bernardus van Clairvaux in de Middeleeuwen en zijn woorden zijn ook voor 2015 van toepassing.

Het enige waardoor wij deze wereld vol duisternis kunnen verduren is dat er ook licht is. Paradoxaal genoeg overschijnt dit licht de wereld vanuit hetzelfde donkere Midden-Oosten: 'Ex oriente lux' ('Het licht komt uit het Oosten'). God Zelf is het Licht en in Hem is geen duisternis. Hij Die een ontoegankelijk licht bewoont schiep het licht dat wij aanschouwen en waarin wij de dingen zien. In het Oosten lag het paradijs waarover Gods licht scheen. Toen de hof verdonkerde, liet God de wereld niet aan haar eigen duisternis over, maar schonk haar de belofte dat een licht zou opgaan over wie in duisternis wandelen en schaduw des doods. Via Israël zou de Messias komen.

Israël bevindt zich temidden van de volkeren van het Midden-Oosten. 'Uit Egypte zal ik Mijn Zoon roepen' zegt God bij monde van de profeet Hosea. Egypte staat dan symbool voor de wereld waarbinnen Israël vertoeft. Egypte, dat is 'Mitsraiem'. Het woord 'Mitsraiem' betekent zoiets als 'burcht' of 'versterkte stad' en drukt de aardse macht en kracht uit. Het woord is meervoudig. Het

drukt de tweeheid uit en staat als zodanig tegenover de eenheid van de God van Israël. Egypte is het land van de dood: een dodenrijk.

Uit dit land riep God Zijn Zoon. Het woord 'Zoon' heeft hier een brede, analogische betekenis: meerdere keren riep God Zijn Zoon uit Egypte: Abraham verbleef er en moest weer weggaan. Jozef werd naar Egypte geleid maar Jacob wilde begraven worden buiten Egypte. Mozes moest optrekken uit het diensthuis van Egypte. Eeuwen later vluchtten Jozef en Maria en het kindeken Christus naar Egypte om weer terug te keren naar Israël. Van daaruit ging Christus' licht schijnen over de gehele wereld.

Het enige dat ons overeind houdt in deze donkere wereld is te wandelen in dit Christuslicht vanuit de verwachting dat dit licht straks over de Egyptische duisternis der wereld definitief zal opgaan boven Jeruzalem.